

CEO Survey 2021

Byznys a COVID-19: Mýty a realita

www.pwc.cz/ceo

Pro **32** % CEOs byl rok
2020 nejtěžší v kariéře.

Obsah

Úvodní slovo	4
Ekonomika	6
COVID-19 Mýty a realita: Provoz firem	10
COVID-19 Mýty a realita: Technologie	16
Trvale udržitelný rozvoj – ESG	20
O průzkumu	26

Oživení už je na dohled

Často se nám v uplynulých 11 ročnících stávalo, že jsme při interpretaci dat CEO Survey obtížně hledali hlavní motiv, který názory českých generálních ředitelů na vývoj byznysu spojuje. Letos jsme tento problém řešit nemuseli.

Svět, včetně byznysu, byl globální pandemií bezprecedentně vytržen ze svého rytmu a směru, což je přesně moment, kdy je nutné co nejlépe analyzovat, jak vlastně nová situace vypadá a jakou můžeme očekávat blízkou budoucnost. Podobně tuto potřebu vnímají i generální ředitelé, tedy respondenti CEO Survey. Svědčí o tom, že se jich do letošního 12. ročníku české edice zapojilo rekordních 260.

Velká většina z nich už před sebou vidí oživení a návrat na předkrizové hodnoty. Někteří dokonce letos, největší část až příští rok. Pravděpodobně nás tak potká v brzké době souběh, který u předchozí krize nepamatujeme: zatímco mnohé firmy budou těžit z rozmachu ekonomiky a odložené poptávky, na nemalou část zároveň dopadne naplno tíha krizového roku a budou čelit hrozbě krachu.

A jak že COVID-19 změní denní podobu a fungování byznysu do budoucna? Určitě výrazně akceleroval digitalizaci byznysu, to je z čísel víc než jasné. Generální ředitelé také souhlasí s tím, že se nejspíš i po odeznění pandemie budou v kancelářích potkávat méně než dříve nebo že místo služebních cest budou i nadále častěji zasedat před webkameru.

Co naopak, oproti některým původním předpokladům, krize nepřinesla, je “vyřešení” přehřátého trhu práce. I přesto, že v nejzasazenějších oborech se propouštělo a spousta podnikatelů v podstatě přišla o živnost, nabírání nových kvalifikovaných zaměstnanců tam, kde jsou právě potřeba, se nezjednodušilo. Nadále zůstává jednou z největších výzev blízké budoucnosti.

To jsou ale jen některé z poznatků, na následujících stránkách se dozvíte mnohem víc. Věřím, že Vám přinesou zajímavé a inspirativní čtení.

S úctou

Jiří Moser

Řídící partner, PwC Česká republika

Ekonomika

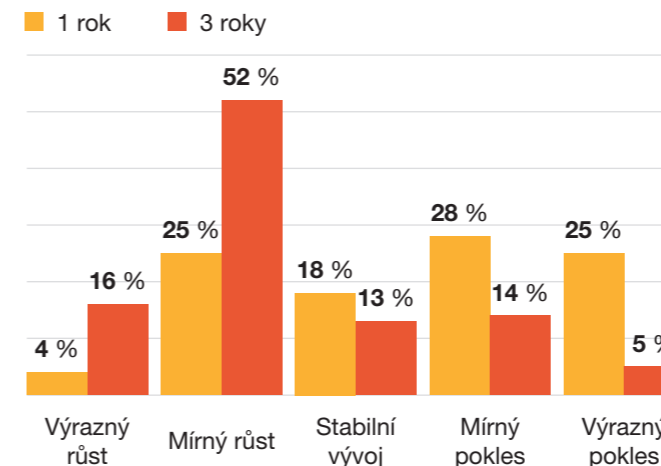
”

Čeští ředitelé jsou ve srovnání s německými nebo globálními podstatně méně optimističtí ohledně růstu světové ekonomiky. Velmi zajímavé jsou ale dvě oblasti, na které respondenti české CEO Survey v současnosti sázejí mnohem více než v roce minulém. Jedná se o vývoj nového produktu nebo služeb a růst na domácím trhu. Šéfové českých firem tím říkají, že si uvědomují nutnost vlastní transformace a přizpůsobení v reakci na rychle se měnící prostředí a podmínky na trhu a snaha získat konkurenční výhodu v tzv. jiné budoucnosti, která se před námi velmi rychle utváří. To je pro nás všechny velmi dobrá zpráva.

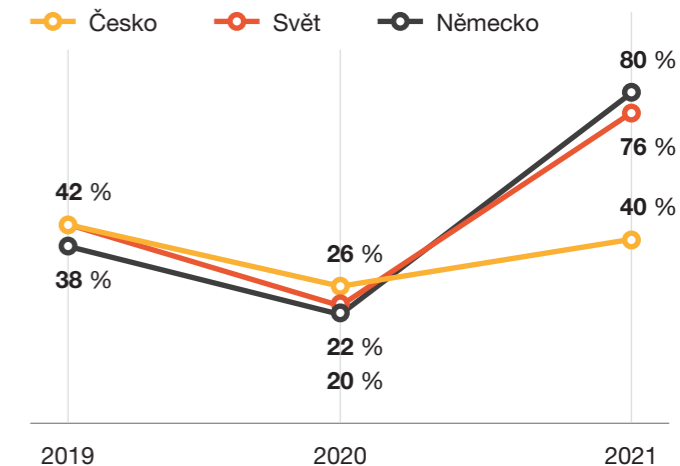

Jiří Zouhar
Partner, PwC

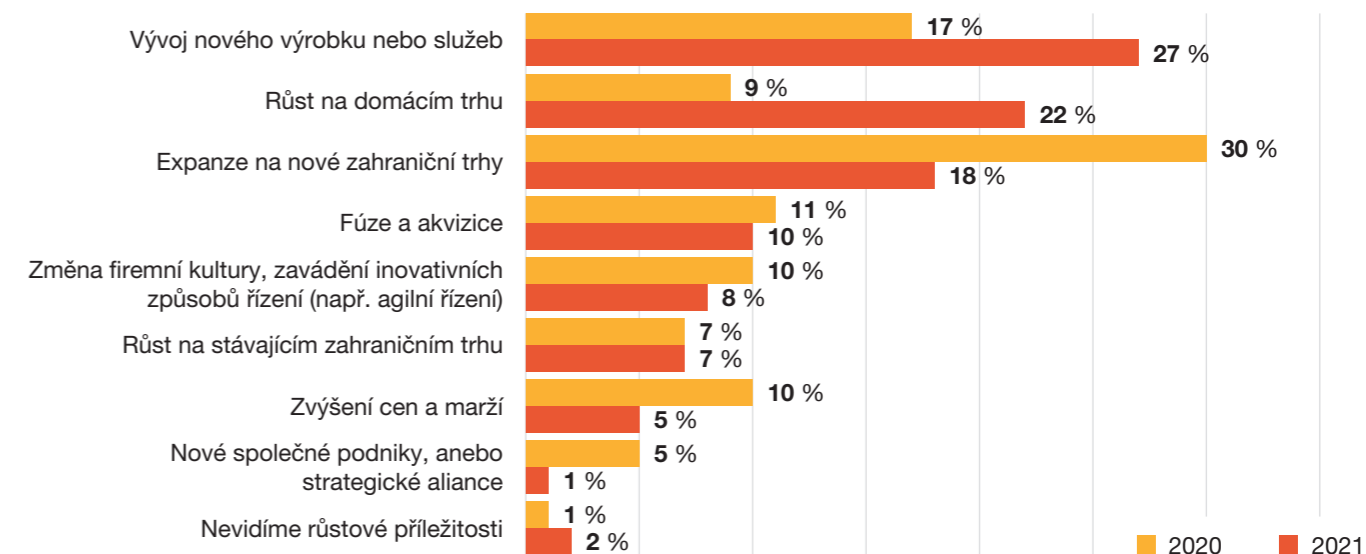
Jaký očekáváte vývoj české ekonomiky v následujících obdobích?

Kolik % CEOů očekávalo růst světové ekonomiky v daném roce?

Kterou jednu konkrétní příležitost považujete za hlavní pro růst Vaší společnosti v příštích 12 měsících?

Očekávání růstu výnosů českých CEOů a reálný vývoj HDP Česka

„Nekvalitní legislativa může vyústit v řadu problémů, jako je například výklad nových zákonů závisící na vlastním uvážení jednotlivce nebo náklady spojené s přizpůsobením novým zákonům, jež však mohou být vyššími instancemi později zrušeny. Na seznamu potíží firmám hrozícím je i nejistota daňové politiky. Zatímco vlády jednotlivých států zasahují do chodu byznysu pomocí podpůrných balíčků, generální ředitelé sledují kumulaci dluhů a jsou si vědomi toho, že změny v překombinované daňové politice jsou nevyhnutelné. Od fyzických i právnických osob se bude očekávat, že splatí svůj podíl.“

Jan Tokarski
Partner, PwC

Obáváte se v horizontu následujících 12 měsíců níže uvedených potenciálních podnikatelských hrozeb?

	Hodnotí jako riziko v roce 2021	rozdíl oproti 2020	Global CEO Survey
Nekvalitní legislativa či její těžko předvídatelné změny	81 %	+17 %	81 %
Pandemie a jiné krize spojené se zdravím obyvatel	78 %		91 %
Přílišná regulace	77 %	+9 %	80 %
Dostupnost kvalifikovaných zaměstnanců	71 %	-10 %	72 %
Rostoucí daňové a odvodové zatížení	71 %	+6 %	73 %
Nejistý či nestabilní ekonomický růst	68 %	+8 %	83 %
Nejistý politický vývoj	64 %		81 %
Dezinformace	61 %		70 %
Kolísání měnových kurzů	59 %	+14 %	58 %
Vysoká inflace	53 %	+37 %	
Ekonomické nerovnosti	50 %		65 %
Klimatická změna a poškození životního prostředí	50 %		72 %
Nedostatečná infrastruktura země	50 %	+11 %	54 %
Kybernetické hrozby	49 %	+13 %	85 %
Růst mzdových nákladů	48 %	-29 %	
Úplatkářství a korupce	47 %	+7 %	
Volatilita cen surovin	46 %		56 %
Trvalý posun v chování spotřebitelů a jejich ochotě utracet	45 %	+5 %	67 %
Budoucnost eurozóny	43 %	+1 %	43 %
Nestabilita kapitálových trhů	42 %	+3 %	
Geopolitická rizika	41 %	+5 %	76 %
Snížené zdraví a well-being zaměstnanců	39 %		61 %
Bezpečnost dodavatelského řetězce	37 %	+11 %	62 %
Volatilita cen energií	37 %		54 %
Sociální nepokoje	33 %	+9 %	71 %
Rychlost technologických změn	32 %	-7 %	68 %
Nezaměstnanost	28 %		60 %
Nekalé/neetické jednání zaměstnanců či obchodních partnerů	25 %	-7 %	
Příchod nových konkurentů na trh	23 %	-2 %	52 %
Neschopnost financovat další růst	19 %	-4 %	38 %

COVID-19 Mýty a realita: Provoz firem

”

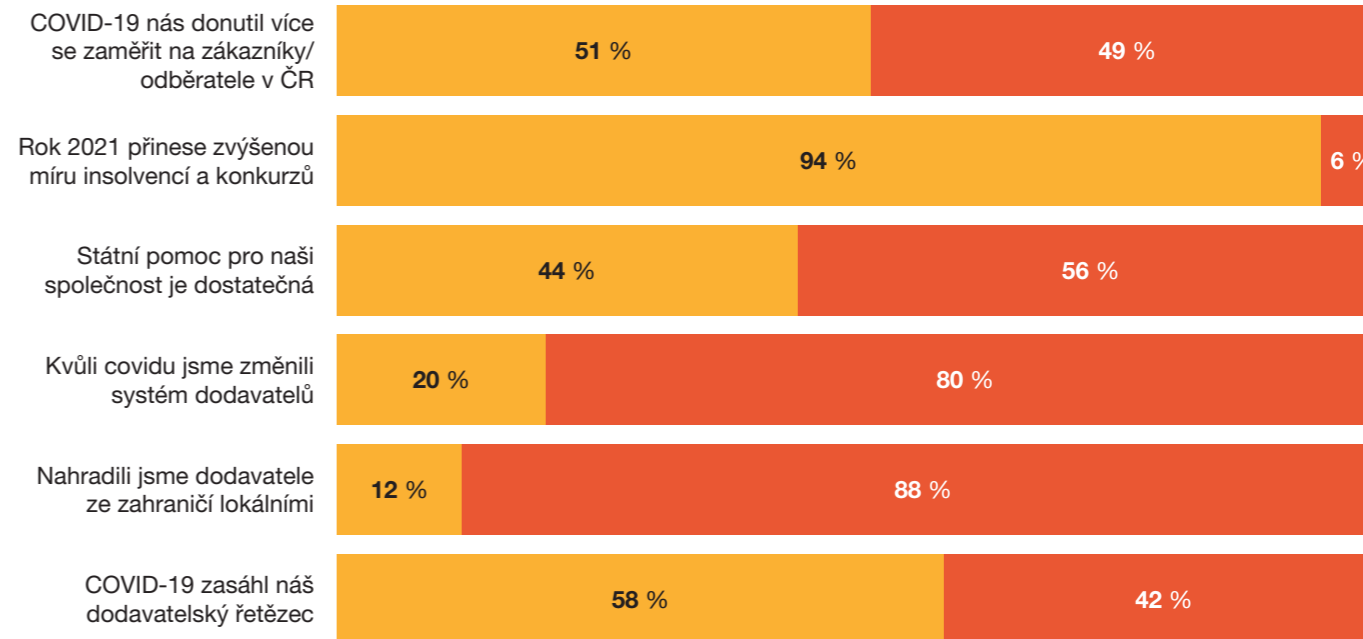
Vládní moratorium na podávání insolvenčních návrhů na čas sejmula z firem tlak a tím také snížila počet insolvencí, který je v současnosti výrazně pod normální hodnotou. Dá se ale očekávat, že krátce po uvolnění současných opatření přijde vlna krachů a restrukturalizací firem, které už nyní technicky insolventní jsou.

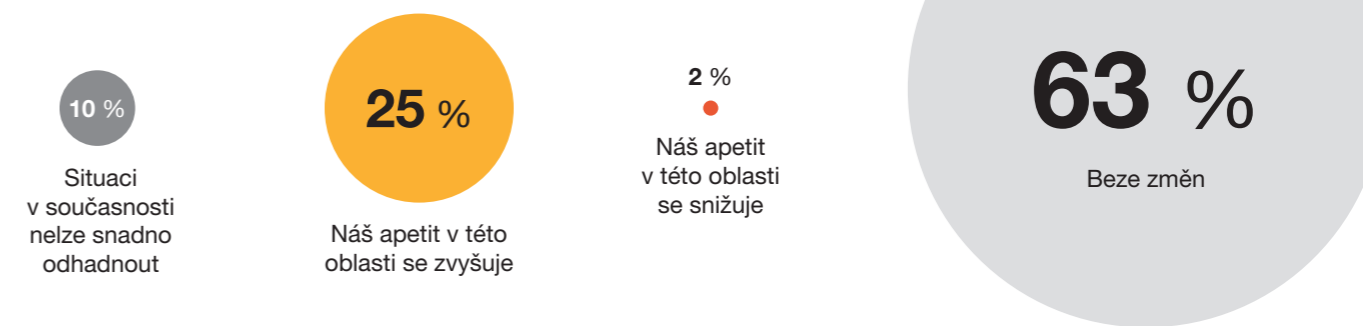
Petr Smutný
Partner, PwC

Jak pandemie COVID-19 změnila Váš byznys?

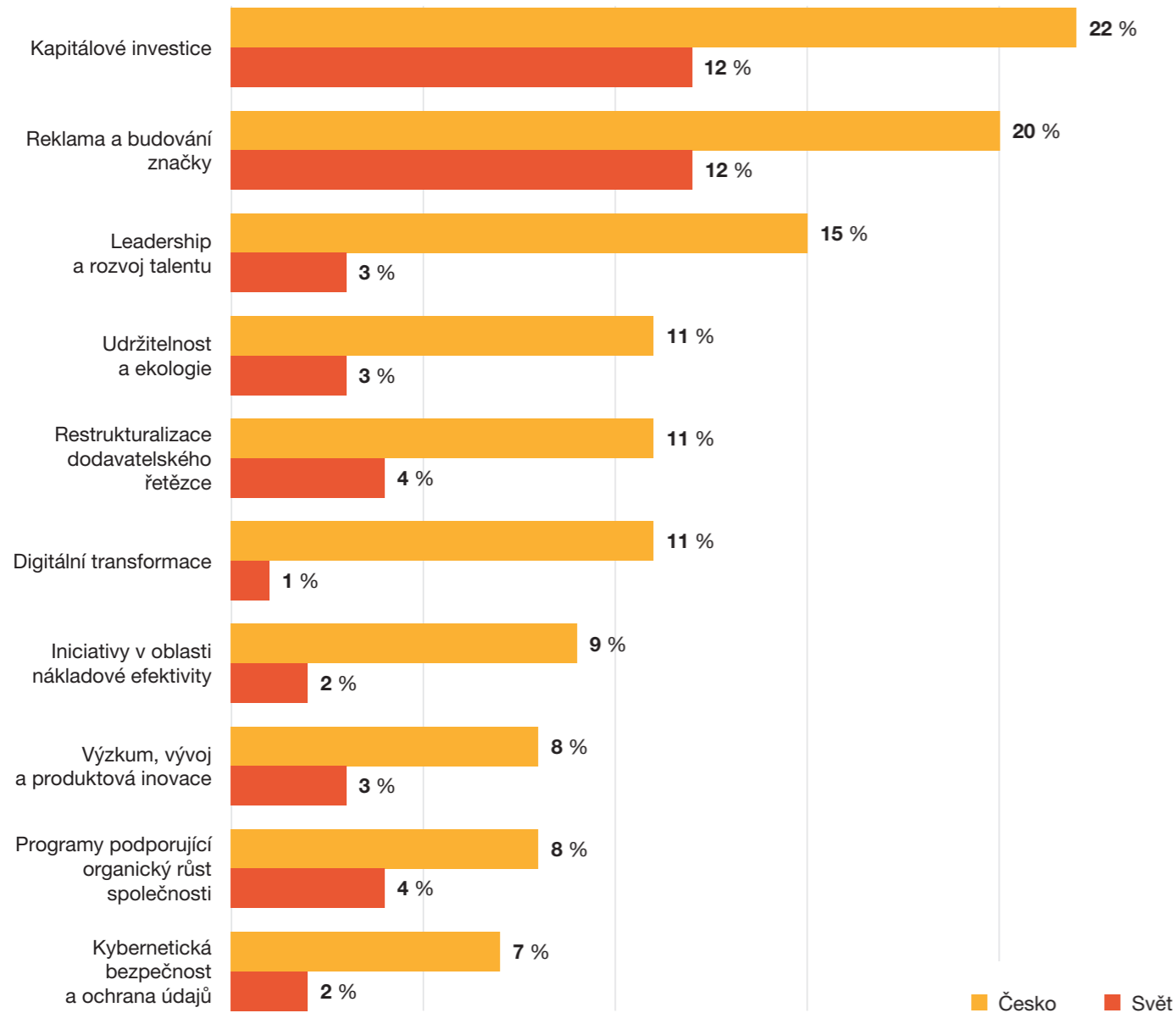
■ Souhlas ■ Nesouhlas

Jakým způsobem ovlivnil COVID-19 Vaši strategii v oblasti fúzí a akvizic?

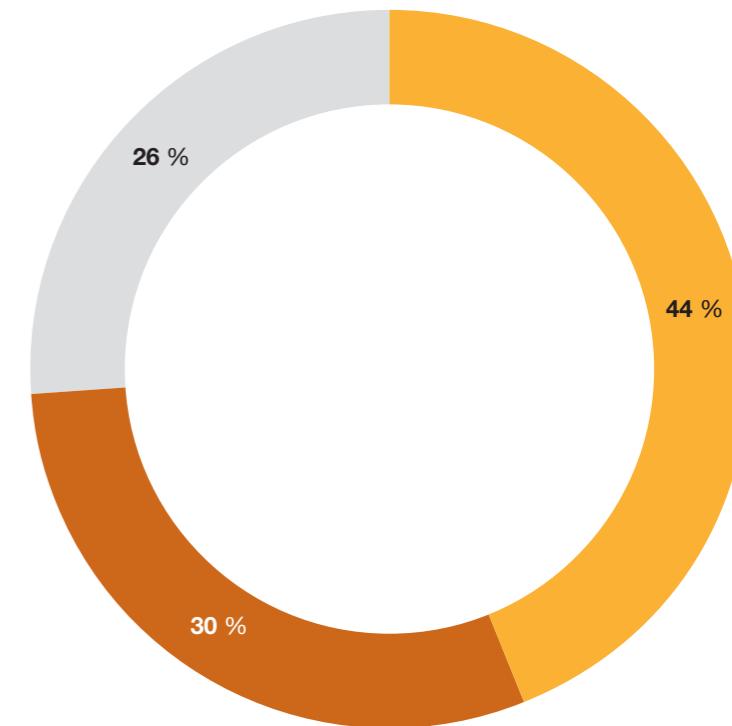

Ve kterých oblastech plánujete omezit Vaše dlouhodobé investice v návaznosti na COVID-19?

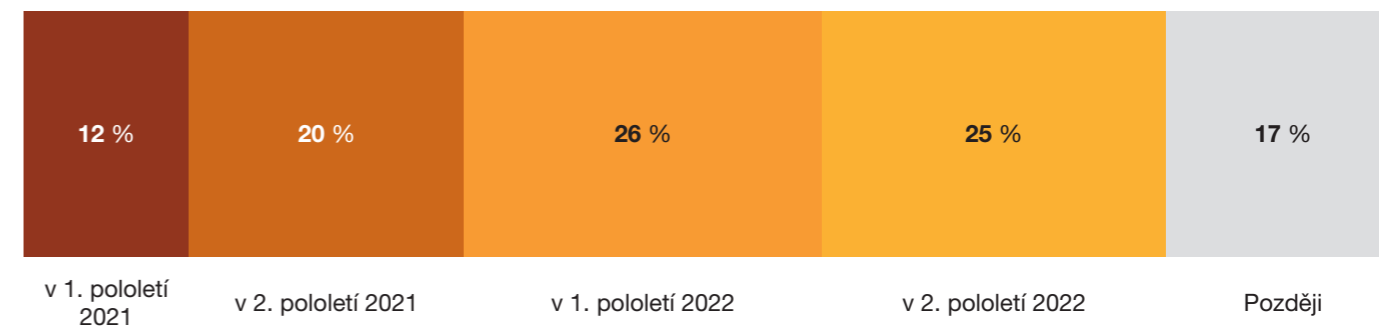
Jakým způsobem ovlivnil COVID-19 a související opatření Vaše výnosy v roce 2020?

- Výnosy se snížily
- Výnosy se zvýšily
- Výnosy zůstaly obdobné

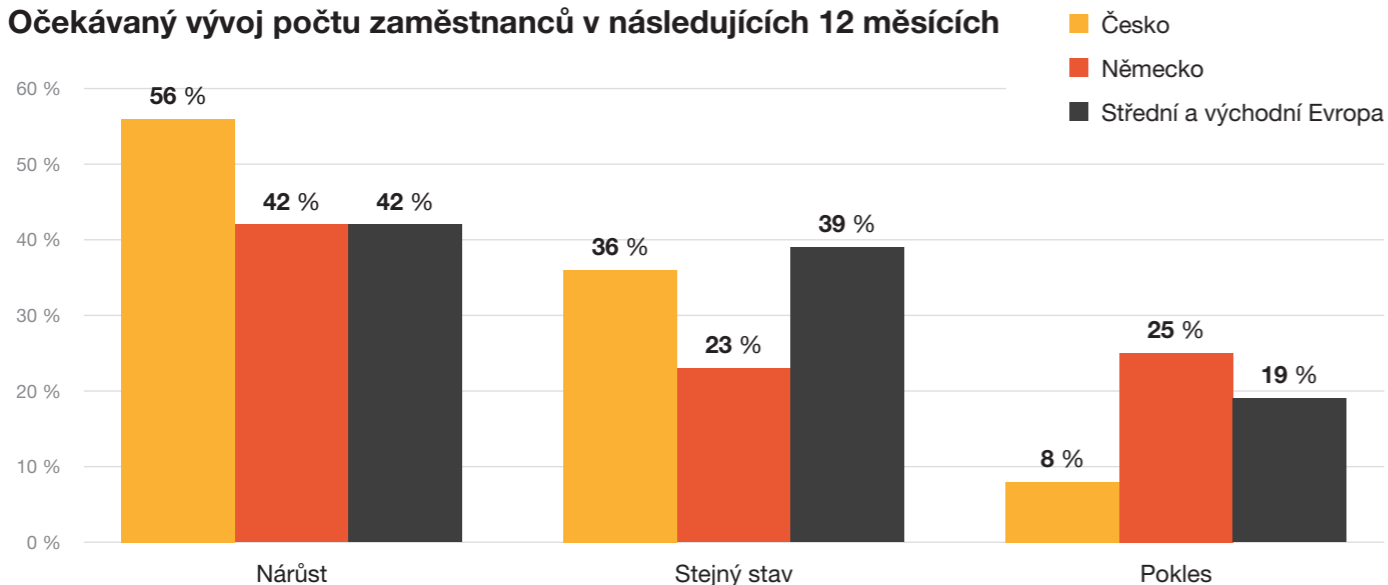

Kdy si myslíte, že se výnosy Vaší společnosti dostanou na úroveň před COVID-19?

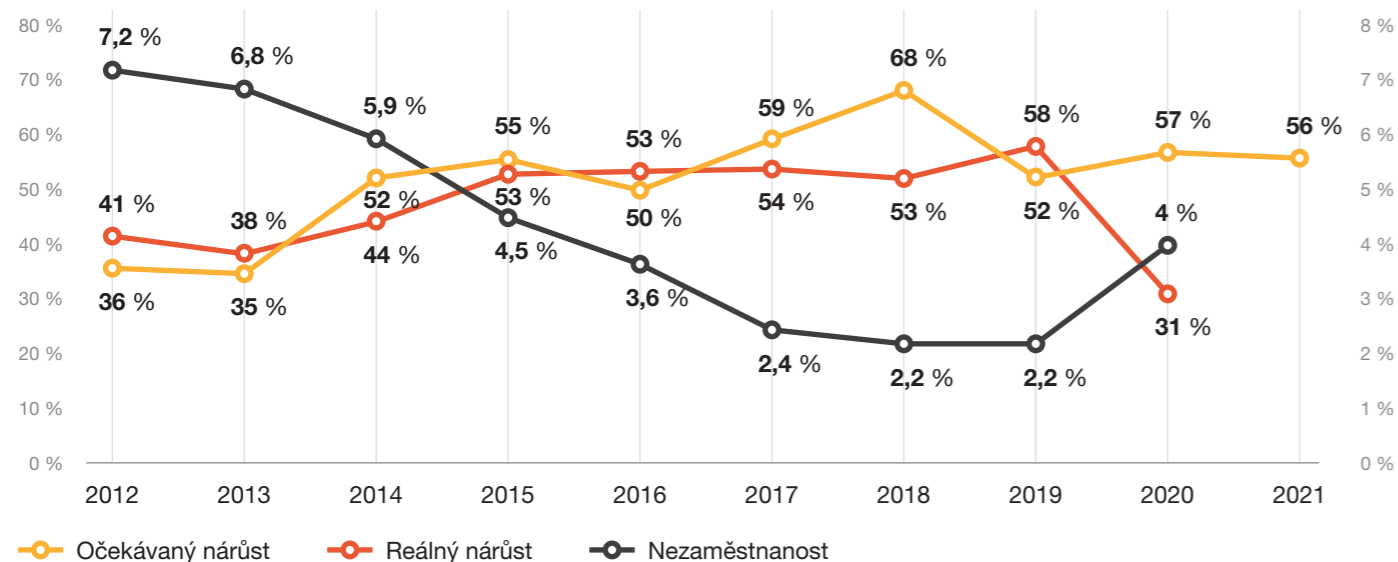
(společnosti se sníženými výnosy), N=109

Očekávaný vývoj počtu zaměstnanců v následujících 12 měsících

Vývoj počtu zaměstnanců (čeští CEOs) v porovnání s nezaměstnaností

”

Pandemie COVID-19 zasáhla všechna odvětví, i přesto jsou čeští ředitelé firem v oblasti zaměstnanosti optimističtí. Těch, kteří očekávají letos nárůst počtu zaměstnanců, je výrazně víc (o 14 %) než v sousedním Německu. Naopak těch, kteří očekávají pokles počtu pracovníků, je pouhých 8 %. Optimismus přináší nejen vakcinace, ale i výhled nových obchodních příležitostí a s tím spojená nově vznikající pracovní místa a možnost přeskupení pracovníků.

Andrea Linhartová Palánová
Expertka na řízení lidských zdrojů, PwC

COVID-19 Mýty a realita: Technologie

”

Firmy se vydaly na cestu digitalizace a je potřeba se v ní nevracet, ale pokračovat dál a vzít s sebou i všechny zaměstnance ve firmě. Klíčové je dát jim prostor, nástroje a možnost vzdělávání, aby byli schopni nové technologie plně využívat a přicházet s novými nápady. Digitální transformace musí být tvořena všemi zaměstnanci ve firmě, úkolem managementu je proces nakopnout, a to už se v mnoha případech stalo.

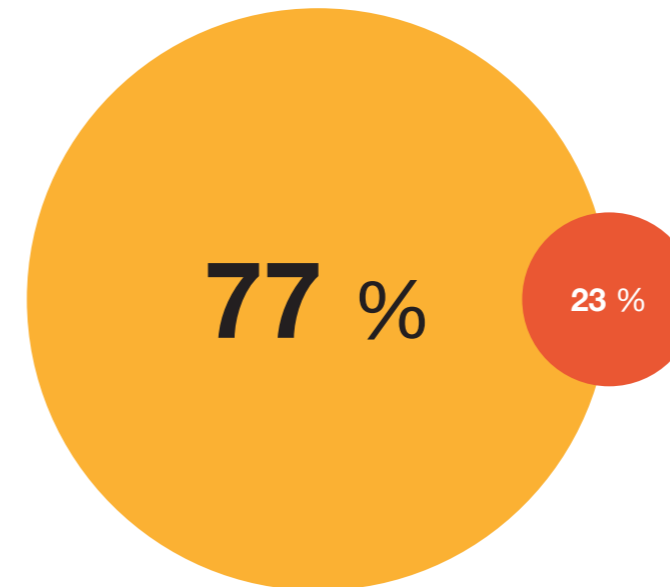
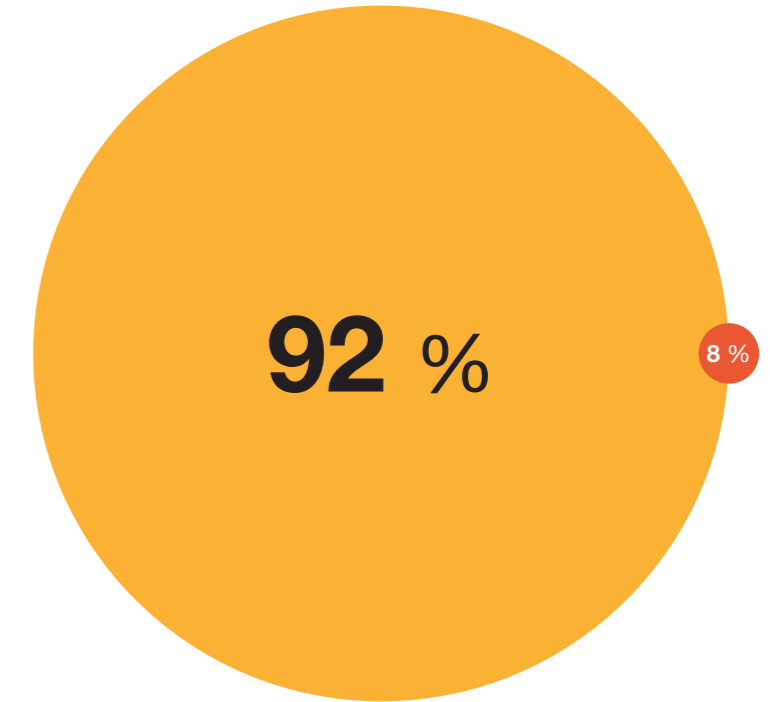

Olga Cilečková
Partnerka, PwC

Jak se v důsledku pandemie COVID-19 změnila Vaše společnost?

COVID-19 nás přiměl
častěji využívat digitální
nástroje

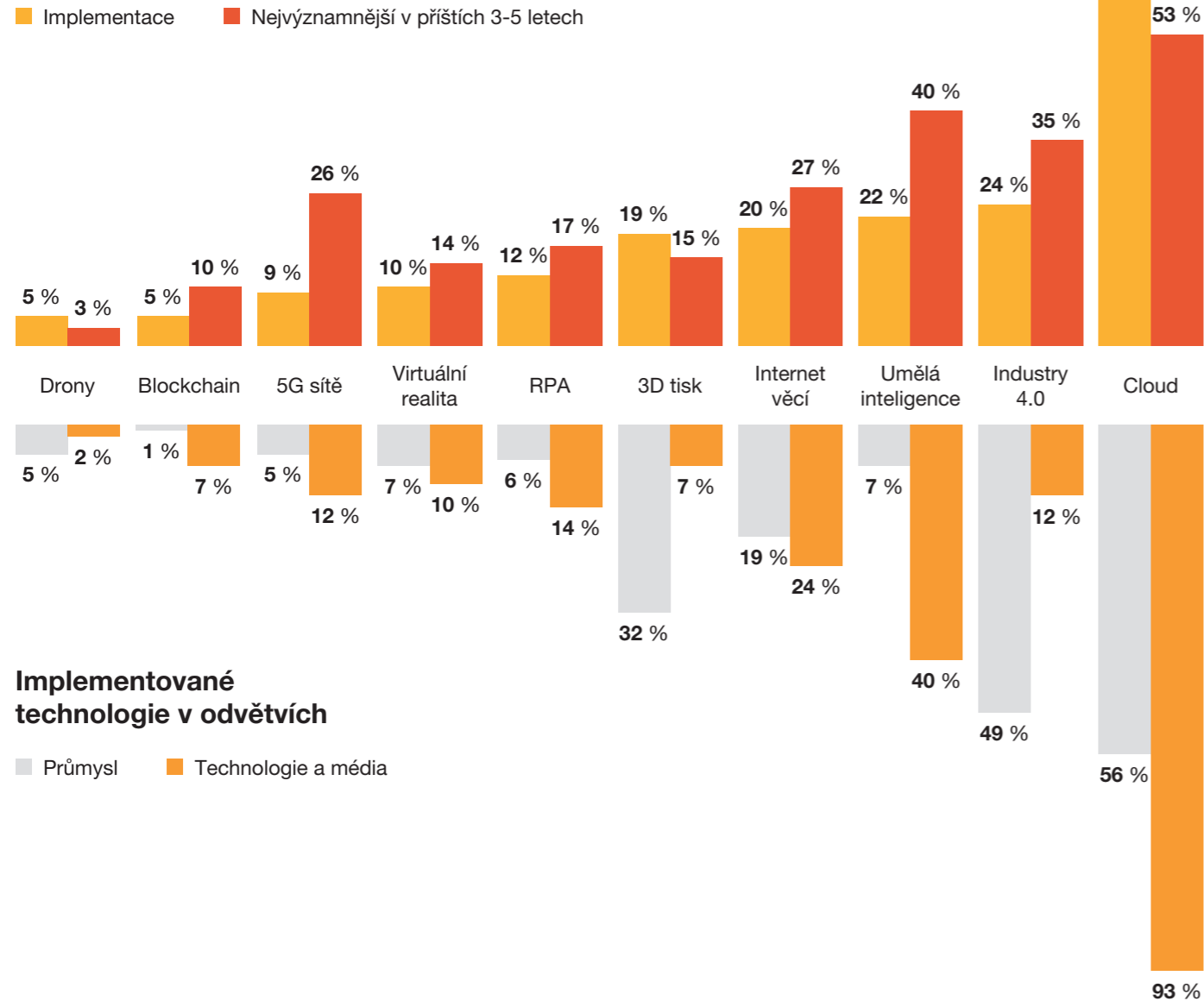
● Souhlas ● Nesouhlas

Kvůli COVID-19 jsme
implementovali nové
technologie

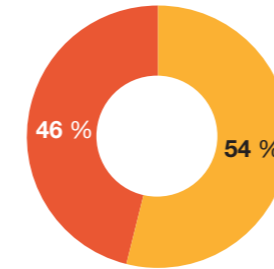
● Souhlas ● Nesouhlas

Které technologie považujete za nejdůležitější pro Vaši společnost v následujících 3-5 letech a které jste již alespoň částečně implementovali?

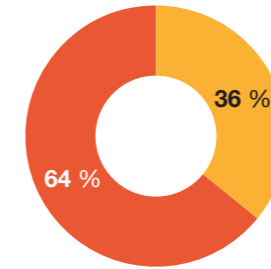

Jak se v důsledku pandemie COVID-19 změnila Vaše společnost?

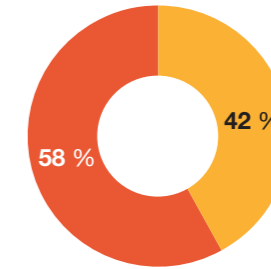
■ Souhlas ■ Nesouhlas

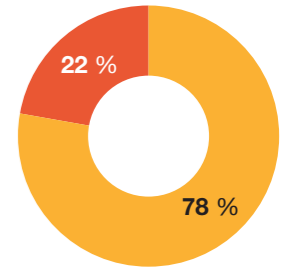
Omezíme služební cesty našich zaměstnanců po COVID-19

V návaznosti na COVID-19 plánujeme snížit naše kancelářské kapacity

Efektivita zaměstnanců na home-office je stejná jako v kanceláři

Naši zaměstnanci budou moci využívat home-office ve větší míře než před covidem

” Výsledky průzkumu prakticky ukazují to, co jsme očekávali. COVID-19 mimo svých negativních důsledků přinesl i jeden pozitivní a to, že se stal největším akcelerátorem digitalizace společností. Stejně tak řadu firem donutil se přesvědčit, že home-office je přijatelnou formou práce. Současně nám ale studie ukazuje, že společnosti mají pochybnosti o plnohodnotné efektivitě tohoto způsobu práce a že hledání optimálního poměru home-office je stále ještě před námi.

Petr Ložek
Partner, PwC

Trvale udržitelný rozvoj – ESG

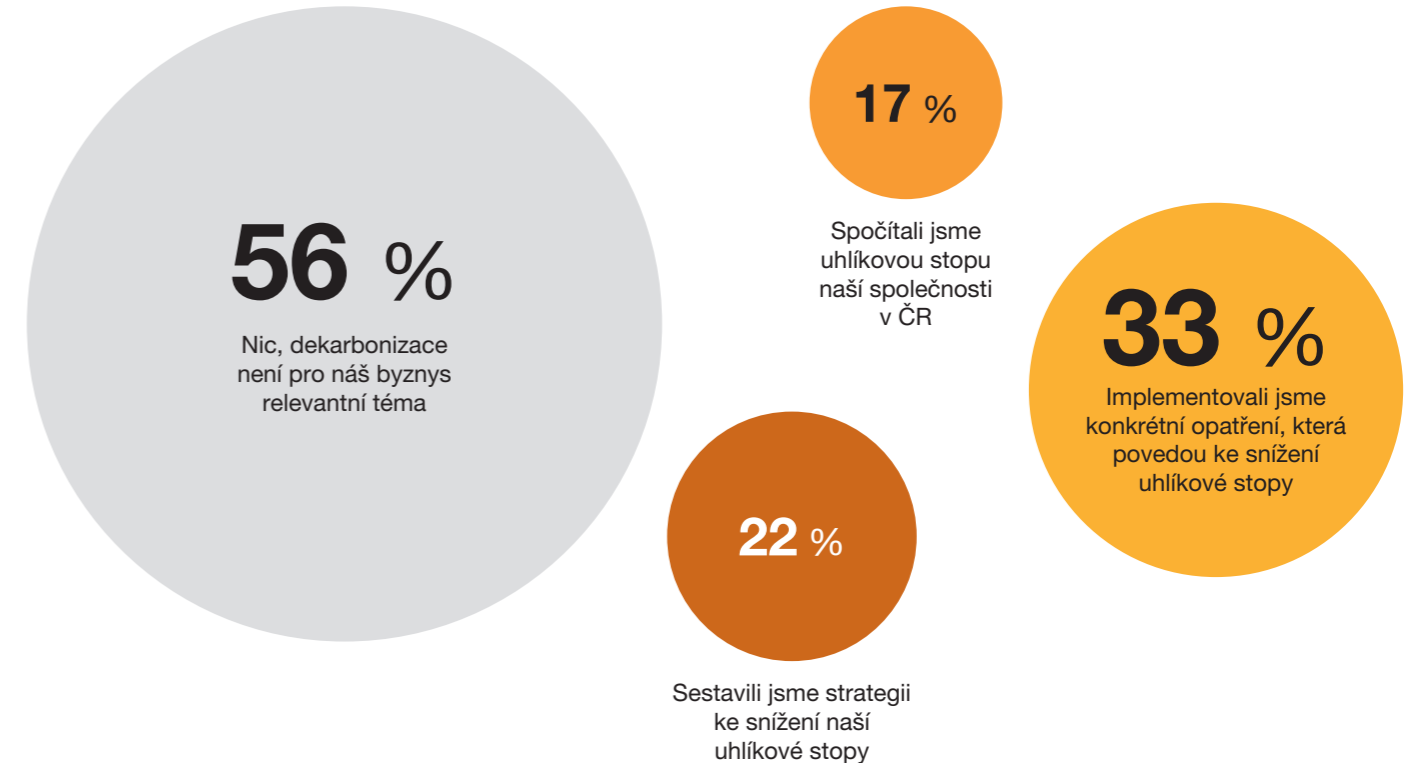
”

Téma environmentální a sociální udržitelnosti (ESG) je mezi českými firmami na vzestupu. Ať už se jedná o ESG strategii, nefinanční reporting, nebo konkrétní aplikace ve formě například komunitní energetiky či nízkoemisní dopravy. Na rozdíl od západní Evropy, kde je často trend tažen poptávkou od zákazníků či business partnerů, je u nás spíše motivací regulace, tlak zahraničních mateřských společností nebo podmínky aktuálních evropských dotací.

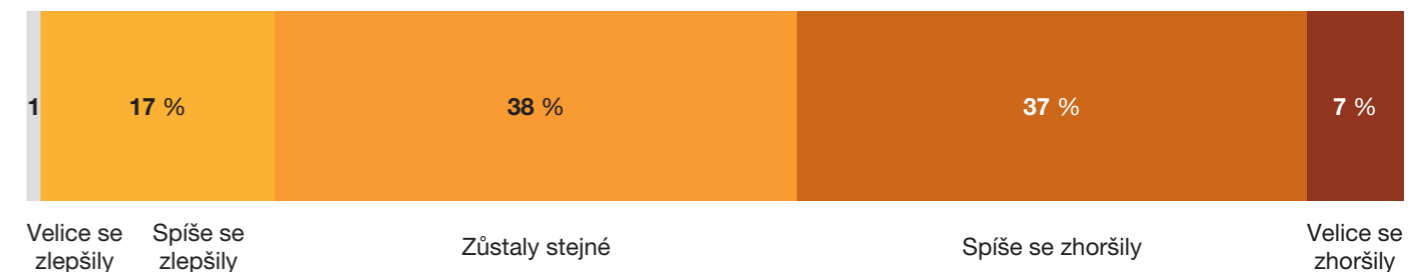

Jan Brázda
Partner, PwC

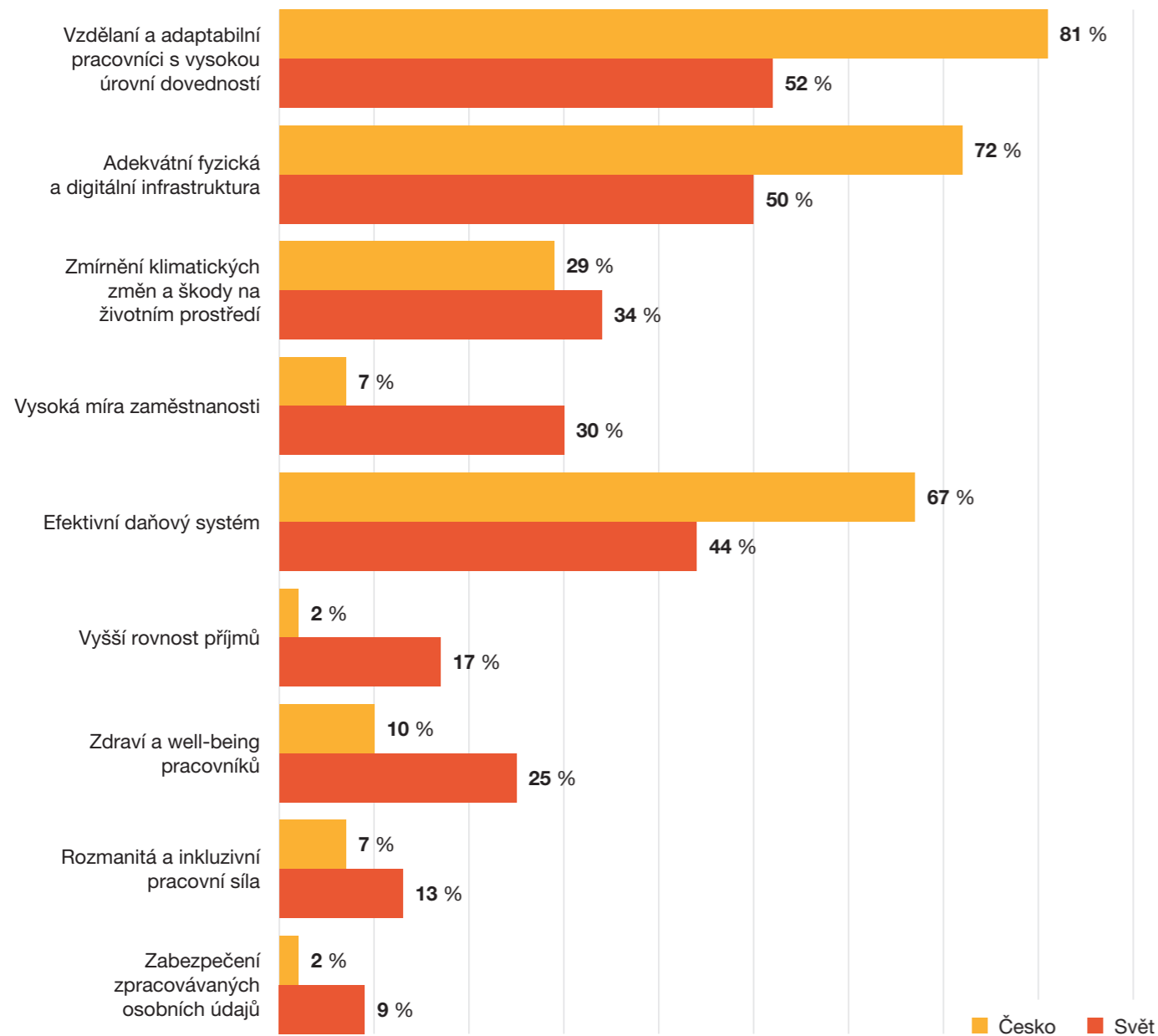
Které aktivity podnikla Vaše společnost za účelem snížení uhlíkové stopy?

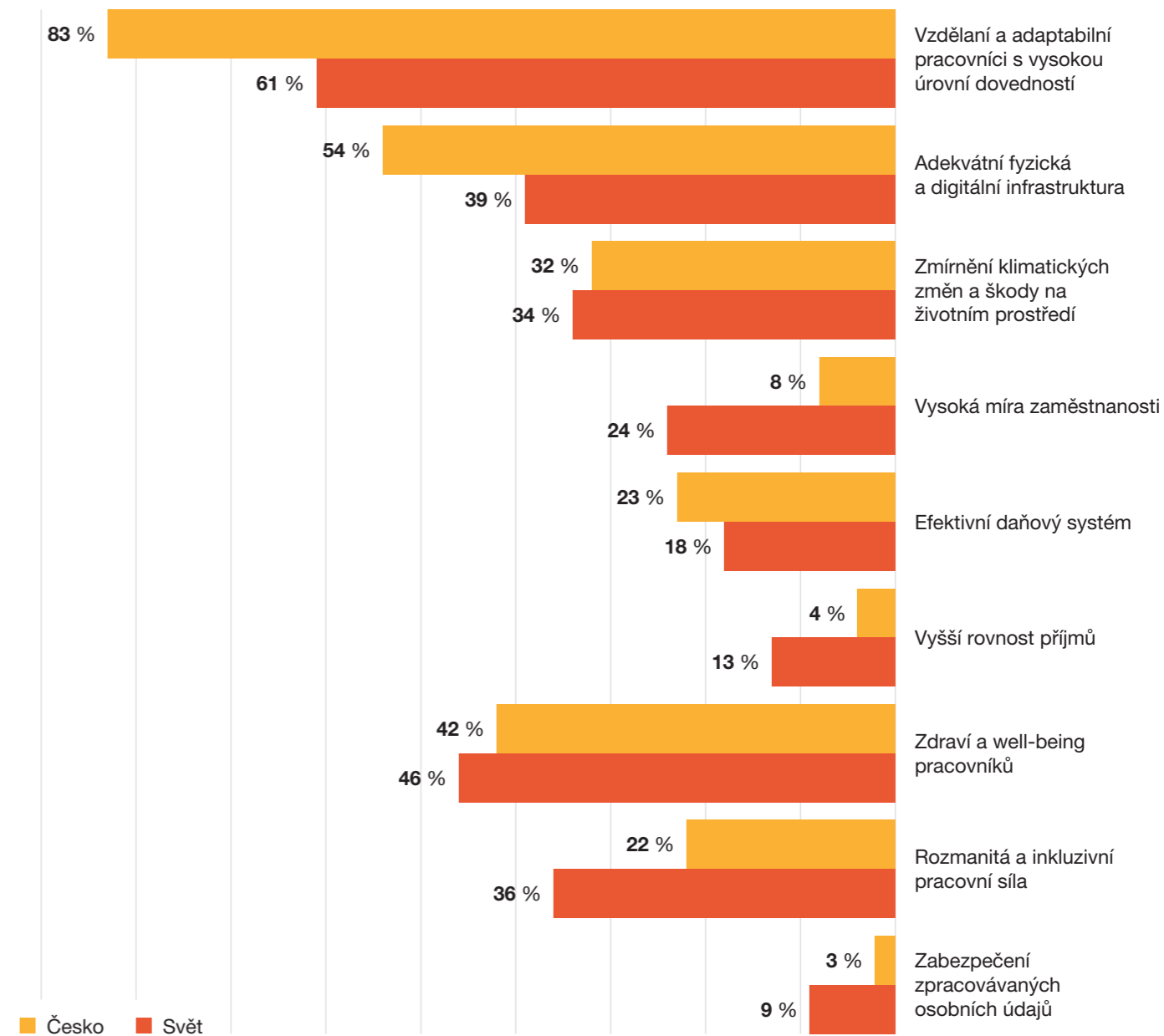
Jak se podle Vás během posledních 4 let změnily podmínky pro podnikání?

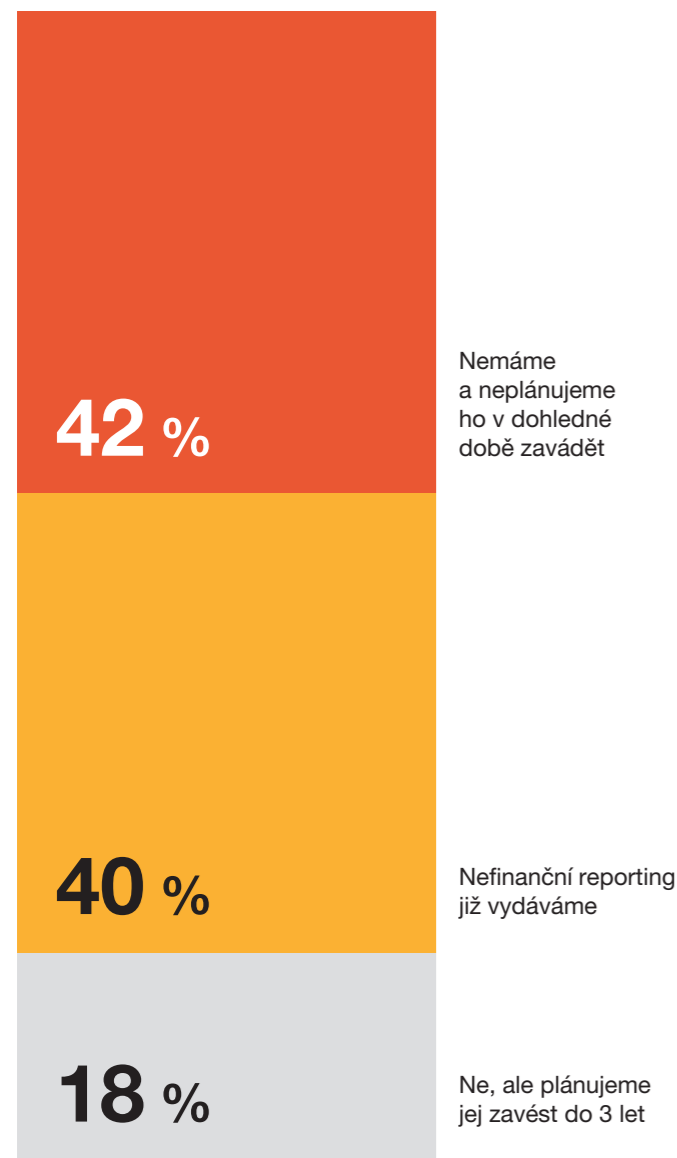
Které z následujících položek by měly být prioritou vlády v ČR?

Které z následujících položek by měly být prioritou byznysu v ČR?

Máte ve Vaší společnosti nastavený nefinanční reporting?

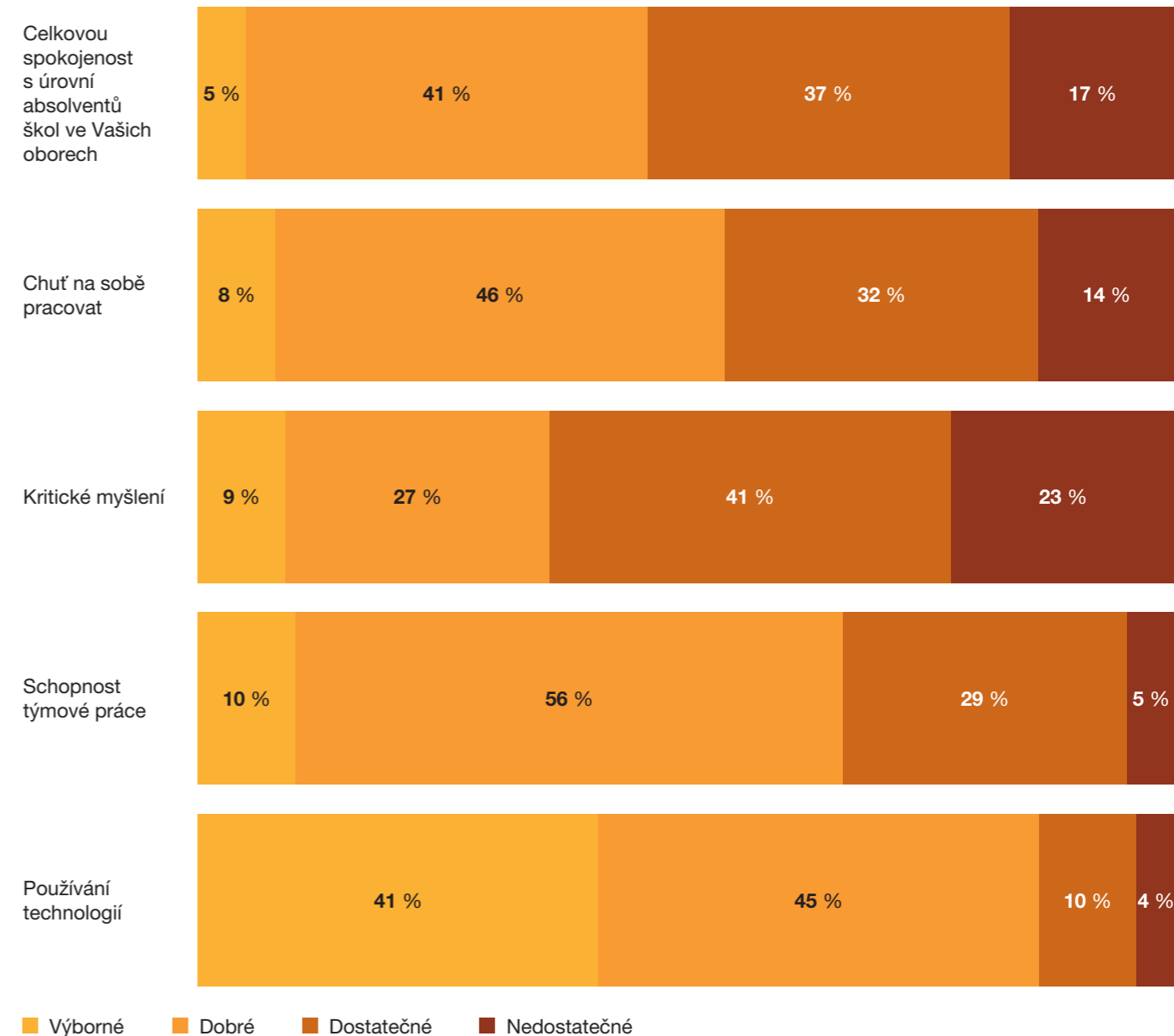

V západní Evropě je nefinanční reporting běžnou věcí a nevyhnou se mu ani české firmy. Podle aktuálního návrhu evropské směrnice by měly mít povinnost o tom, jaký vliv mají na životní prostředí a společnost, podle jasně daných kritérií reportovat všechny firmy nad 250 zaměstnanců a obrat 50 milionů eur. A to už ve výroční zprávě za rok 2023. Dalším krokem pak bude uzákonění povinnosti nezávislého auditu nefinančního reportingu.

Pavel Štefek
Partner, PwC

Jak hodnotíte u svých zaměstnanců z řad absolventů tyto dovednosti?

O průzkumu

V PwC usilujeme o budování důvěry a řešení důležitých problémů ve společnosti. PwC je sítí firem s více než 284 tisíci lidmi ve 155 zemích světa. Poskytujeme kvalitní auditorské, daňové a poradenské služby, které podporují naše klienty při dosahování jejich cílů. Více se o PwC dozvíte na www.pwc.com/cz. Název „PwC“ označuje všechny společnosti skupiny PricewaterhouseCoopers International Limited, z nichž každá je samostatným a nezávislým právním subjektem. Více informací na www.pwc.com/structure.

12. ročníku PwC CEO Survey se zúčastnilo 260 vedoucích představitelů významných společností působících na českém trhu. Sběr dat probíhal od února do března 2021. Tento průzkum navazuje na 24. ročník PwC Global CEO Survey.

Struktura vzorku

Počet firem	260
Dceřiná společnost zahraniční společnosti	52 %
Česká společnost, popř. dceřiná společnost vlastněná českým subjektem	48 %
Sektor	
Technologie a komunikace	18 %
Retail & Logistika	19 %
Nemovitosti	7 %
Průmysl	35 %
Zdravotnictví a farmacie	6 %
Finanční služby	10 %
Energetika a těžba	2 %
Zemědělství	3 %

Kontakty

Aleš Černý

PR Manager, PwC
ales.cerny@pwc.com

Ondřej Simon

Research Coordinator, PwC
ondrej.simon@pwc.com

www.pwc.cz/ceo

© 2021 PricewaterhouseCoopers Česká republika, s.r.o. Všechna práva vyhrazena. „PwC“ je značka, pod níž členské společnosti PricewaterhouseCoopers International Limited (PwCIL) podnikají a poskytují své služby. Společně tvoří světovou síť společností PwC. Každá společnost je samostatným právním subjektem.